

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

15. BİRLEŞİM

14 Kasım 1985 PERŞEMBE

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. BAŞKANLIK DİVANI SUNUŞLARI:	
1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın "CMC maden evlerinde elektrik sorununun vatandaşlar üzerindeki etkileri" konusundaki gündem dışı konuşması.	784-787
2. Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Salih Coşar'ın Sayın Mehmet Civa'ya yanıtı.	788-790
3. Turizm ve Kültür Bakanlığına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının vekâlet edeceğini bildiren Başbakanlık yazısı ile bu vekâleti onaylayan Cumhurbaşkanlığı yazısı.(611/17.11.1985 ve 618/23.11.1985)	778
4. Ekonomi ve Maliye Bakanlığına Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanının vekâlet edeceğini bildiren Başbakanlık yazısı ve bu vekâleti onaylayan Cumhurbaşkanlığı yazısı.(610/12.11.1985 ve 619/13.11.1985)	779
5. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun oluşumuna, Grup Başkan ve Vekillerine ilişkin bildirim yazısı. (616/13.11.1985)	779
6. Sayıştay (Değ. no:2) Yasa Tasarısı(Y.T.no:40/1/1985)	780
7. Mahkemeler (Değ.) Yasa Tasarısı(Y.T.no:41/1/1985)	780
8. Bakanlıkların kuruluş ilkeleri (Değ.) Yasa Tasarısı. (Y.T. no:42/1/1985)	780

9. Motorlu Araçlar ve Yol Trafik (Değişiklik)
Yasa Tasarısı. (Y.T. No:13/1/1985) 780

10. Askerlik (Değ.) Yasa Onerisi (Y.C.No:6/1/1985)
(CTP Grubu Onerisi) 781

II. SORULAR - YANITLAR:

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili
Sayın Hasan Sarıca'nın İslâm Bankası çalışanlarının
sorunları hakkında yazılı sorusuna yanıt.
(Y.S.No:12/1/1985) 792-793

2. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili
Sayın Naci Usar'ın "Domates üreticilerinin seralarda
ürettikleri domateslerin tahribine yol açan virüs ile
ilgili önlemler ve tahribat nedeniyle doğan zararların
tazmini" hakkında sözlü sorusu. (S.S.No:5/1/1985) 794

3. Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Nazif Borman'ın
yanıtı. 794-795

4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın
Fadıl Çağda'nın "Akçiçek Tavuk Çiftliğinde çalışan
işçilerin ek mesai ücretleri hakkında" yazılı sorusu.
(Y.S.No:14/1/1985) 796

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılış Saati: 10.25
Başkan : Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven
Kâtip : Dr.Erbay Kanatlı
Kâtip : Feridun Önsav

I. BAŞKANLIK DIVANI SUNUŞLARI:

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin on beşinci birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı var mı?

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır. Gündeme geçiyoruz. Gündemimizin birinci maddesi, Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır. Önce gelen evrağı okur musunuz lütfen.

KÂTİP - Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları:
A. Gelen Evrak,
B. Sunulacak Tasarı ve Oneriler.

Gelen Evrak:

1.Görevli olarak yurt dışına gidecek olan Turizm ve Kültür Bakanı Sayın İsmail Bozkurt'a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet Altınay'ın vekâlet edeceğini bildiren Başbakanlık yazısı ile vekâleti onaylayan Cumhurbaşkanlığı yazısı. (611/17.11.1985 ve 618/23.11.1985.)

2. Görevli olarak yurt dışına gidecek olan Ekonomi ve Maliye Bakanı Sayın Taşkent Atasayan'a Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Sayın Nazif Borman'ın vekâlet edeceğini bildiren Başbakanlık yazısı ile bu vekâleti onaylayan Cumhurbaşkanlığı yazısı. (610/12.11.1985 ve 619/13.11.1985.)

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubunun oluşumuna, Grup Başkan ve Vekillerine ilişkin bildirim yazısı. (616/13.11.1985.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Onsa . Şimdi sunulacak yasa tasarı ve önerilerinin şunuşudur.

KATİP - Birşey daha var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Daha var mı, peki buyurun.

KATİP -

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığı
Lefkoşa.

Lefkoşa milletvekilleri Ozker Özgür, Ergün Vehbi, Mehmet Civa, Feridun Onsav, Hasan Sarıca, Kemal Emirzade; Mağusa milletvekilleri Naci Usar, Ferdi Sabit, Aktan Sadık, Ergin Abdullah; Girne milletvekilleri Fadıl Çağda, Salih Usar'dan kurulu Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu seçimlerden sonraki ilk grup toplantısında Grup Başkanlığına Parti Genel Başkanı Lefkoşa Milletvekili Ozker Özgür'ü, Grup Başkan Vekilliklerine de Mağusa Milletvekili Naci Usar ile Lefkoşa Milletvekili Ergün Vehbi'yi seçmiştir. Grup yönetmeliğimizde ise herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Saygı ile bilginize sunulur.

Naci Usar
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Genel Sekreteri.

../790

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Onsav.

Sayın milletvekilleri; şimdi sunulacak Yasa Tasarısı ve Önerilerin sunulmasıdır. Lütfen devam ediniz.

KATİP - Sunulacak Tasarı ve Öneriler:

Tasarı ve Önerinin Adı, İletildiği Komite:

1. Sayıştay (Değişiklik NO: 2) Yasa Tasarısı. (Y.T.No: 40/1/1985). İletildiği Komite: Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine İletilmiştir.

2. Mahkemeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:41/1/1985). Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine İletilmiştir.

BAŞKAN - Evvelâ Sayıştay (Değişiklik) Yasa Tasarısının Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine İletilmesine İtirazı olan var mı?

SESLER - Yoktur.

BAŞKAN - Devam ediniz. İkincisine İtirazı olan var mı? Mahkemeler (Değişiklik) Yasa Tasarısının ?...Yoktur.

KATİP -

3. Bakanlıkların Kuruluş İlkeleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:42/1/1985) Kamu Personel İşleri Komitesine İletilmiştir.

BAŞKAN - İtirazı olan var mıdır?...Yoktur.

KATİP -

4. Motorlu Araçlar ve Yol Trafik (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:43/1/1985). Maliye, Ekonomi, Bütçe ve Plân Komitesine İletilmiştir.

BAŞKAN - Buna itirazı olan var mıdır? Yoktur.
Devam ediniz.

KATİP -

5. Askerlik (Değişiklik) Yasa Onerisi. (Y.O. No:6/1/1985)
Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubu tarafından önerilmiştir.
Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine iletilmiştir.

BAŞKAN - İtirazı olan var mıdır? ...Yoktur. Teşekkür ederim Sayın Onsav.

Sayın milletvekilleri; Gündemimizin birinci maddesi tamamlanmıştır. İkinci maddesi olan Komitelerden Gelen İşler kısmında görüşülmeye hazır bir konu olmadığından, Gündemimizin üçüncü maddesine geçiyoruz. Bu kısımda yalnız bir yazılı Soru Yanıtı vardır.

MEHMET CIVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan;
Gündem dışı konuşmalar var.

NACİ T. USAR (Gazi Magusa) (Yerinden) -
Gündem dışı konuşma istemi vardır Sayın Civa tarafından.

BAŞKAN - Bize bildirilmemiştir.

NACİ T. USAR (Devamla) - Onu Perşembe günü için konuşmuştuk.

BAŞKAN - Yoktur bir şey.

NACİ T. USAR (Devamla) - Var efendim, bugün gündem dışı konuşma istemlerimiz vardır.

BAŞKAN - Özür dilerim bize verilmedi Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Devamla) - Çoktan vermiş Sayın Civa efendim.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Geçti efendim.

NACİ T. USAR (Devamla) - Hayır geçmedi efendim, rica ederim. Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubu adına usulen bir söz söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Buyur Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Devamla) - Grubumuz milletvekillerinden Sayın Mehmet Civa'nın daha önce Meclis Başkanlığına sunulmuş CMC maden evleri ile ilgili bir gündem dışı konuşma istemi var. Başkanlık lütfen bu konuyu araştırırsın. Belki ilgili yazı sekreteryadan size ulaşamamıştır.

BASKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât.

ENVER EMİN (Devamla) - Konuşmasına engel olacak değiliz ama, madde geçtikten sonra tabii geriye dönüş...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Bir ara verilsin efendim. Konu önemlidir.

BAŞKAN - Bir araştırma yaptırayım efendim. İki dakika bekler misiniz lütfen? İçtüzüğümüze göre tabii geri dönüş olmaz ama, bunu bir görüşelim.

ENVER EMİN (Devamla) - Gidebilir miyiz Sayın Başkan?

BASKAN - İki dakika efendim, geliyor. Bir cevap bekliyorum gelsin de.

ENVER EMİN (Devamla) - Cevaptan cevaba fark vardır.

BAŞKAN - Eğer böyle bir evrak varsa belki on dakika bir ara veririm, görüşürüz.

ENVER EMİN (Devamla) - Ergin konuşacak olsa tamam.

NACİ T. USAR (Devamla) - Bizim Sayın Başkanlıktan usulen bir ricamız vardı, yerine getirdi.

ENVER EMİN (Devamla) - Civa geçen dönem de konuşurdu çok.

Civa dışarı çıktı empoze ediyor sekretaryayı zanne ederim bozulacak.

ATAY CAFER (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan; devam edelim lütfen.

NACİ T. USAR (Devamla) - Başkan Meclis Dairesinin kendi bir tıkanıklığını gideriyor.

BAŞKAN - Araştırıyoruz, onun için beş dakika beklemenize lüzum vardır.

HASAN SARICA (Lefkoşa) (Yerinden) - Ara verelim efendim.

BASKAN - Ara vermemize lüzum yoktur.

ENVER EMİN (Devamla) - Sunulacak tasarı ve öneri vardı efendim bizim, unuttunuz herhalde sunasınız.

BAŞKAN - Ona da sıra gelecek.

ATAY CAFER (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan, ara verelim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; böyle bir gündem dışı konuşma varmış. Genel Sekreterimiz izinli olduğu için iletememiş. Özür dileriz Genel Sekreter adına. Bu gündem dışı konuşma biraz sonra gelecek ve söz vereceğiz. Teşekkür ederim.

ATAY CAFER (Devamla) - Böyle bir hata olmuşsa Genel Kurul sorumlu değildir efendim.

BAŞKAN - Genel Sekreterin izinli olması nedeniyle böyle bir hata olmuştur. Sekreterliğin hatası burayı kapsamaz, onun için biz söz vereceğiz.

MİLLÎ EĞİTİM, GENÇLİK VE SPOR BAKANI HALİH COŞAR (Yerinden)- İzin verin konuşsun efendim. Kabul ettik. Oylatın da konuşsun.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın gündem dışı konuşma istemi vardı, fakat biraz evvel bahsettiğim gibi Genel Sekreterimizin hasta oluşu nedeniyle bu dosyada kalmıştır ve Genel Kurula sunulamamıştır. Bu gündem dışı konuşmanın yapılması için ben bunu sizin onayınıza sunuyorum. Bunu kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimser kalanlar?... Sayın bakalım kaç kişi kabul edenler?...

KATİP - Oybirliğiyle.

BAŞKAN - Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Bunun için sırayı gündem dışı konuşmaya veriyorum ve Mehmet Civa'yı konuşmasını yapmaya davet ediyorum. Buyurun Sayın Civa.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşma istemimiz bugün bir kazaya kurban gidiyordu, ancak Meclis Başkanının insiyatifi sayesinde bu gündem dışı...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bizim de müsamahamız.

MEHMET CİVA (Devamla) - Konuşmayı yapma olanağını bulduk. Ayrıca Genel Kurulun da bu konuşmayı yapmama onay vermesi nedeniyle de teşekkürlerimi Genel Kurulun değerli üyelerine arz etmek isterim.

Konunun önemi nedeniyle bugün bu konuşmayı yapmakta ısrarlı olduk. Konu CMC maden evlerinde elektrik sorununun vatandaşlarımız üzerinde yarattığı derin endişelerdir. Ve bu endişeleri ve o yörede CMC evlerinde yaşayan vatandaşlarımızın hissiyatini, düşüncelerini ve içine itildikleri durumu Yüce Meclisin bilgisine getirmek için bu gündem dışı konuşmayı yapmayı gerekli gördük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CMC evlerindeki elektrik 110 volt sistemiyle çalışan bir sistemdir. Bugünkü yoğun yerleşim nedeniyle bu sistem Hükümete göre yetersiz bir sistem olmaktadır ve Hükümet bugün genel standartlar içinde uygulanan 220 volta geçmeyi gerekli görmüştür ve bu konuda bir...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - 240 oldu.

MEHMET CİVA (Devamla) - 220, 240.

ATAY CAEER (Girne) (Yerinden) - 220 yoktur.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Standart şeyi 220'dir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sistem 240'tır. Evet devam edin Sayın Civa.

MEHMET CİVA (Devamla) - Bu sisteme geçmeyi düşünmüştür Hükümet. Bir takım tedbirler almış, sistemi kurmuştur ve bir takım giderler yapılmıştır. Tabii biz ne kadar harcama yapıldığını şu ana kadar veya yapılması gerektiğini şu ana kadar bilemiyoruz. Ancak Hükümet burda yaşayan yurttaşlarımıza 31 Ekim tarihine kadar evlerinin iç tesisatlarını değiştirmeleri için süre tanımıştır. Bu tarihten sonra evlerinin iç tesisatını değiştiremeyenler veya değiştirmeyenler karanlığa mahkûm edileceklerdir. Tabii Hükümet bu insiyatifi ortaya koymuştur ama bugün Kasım ayının 15'i olmasına karşın bu yörede oturan yurttaşlarımızın %90'ına yakın bir kısmı henüz daha iç tesisatlarını değiştirememiştir ve Hükümet de tabii tanımış olduğu mühleti kerhen bugüne kadar uzatmak mecburiyetinde kalmıştır. Bu mühlet daha da uzayacaktır.

Çünkü Hükümetimiz ya bilmeden veyahut da bilerek bir icraat içindedir. Bir kez şunu burda vurgulamakta yarar vardır ki bu evlerde oturan yurttaşlarımızın %90'ı işçidir veya işsizdir, dar gelirli insanlardır. Bu insanlar iki odalı, çok küçük bir s^{as}ı olan bu evlerde en az 400, 500 bin Türk Lirası masraf yaparak harap olmuş bu evleri tamir ederek içine girmişler ve bugün orda oturmaktadırlar. Hükümet bir karar alıyor ve yılbaşının bu arifesinde bu yurttaşlarımızın evlerinin iç tesisatını bir ay gibi kısa bir sürede ve kendinin herhangi bir teknik malzeme ve saire yardımı olmadan bu yurttaşlarımızı evletinin iç tesisatını ki bugün bunun asgari maliyeti yetmiş bin Türk Lirasıdır, asgari maliyeti, daha yüksek maliyetler de çıkabilmektedir, işçilik, emek hariç yetmiş bin Türk Lirası malzeme yardımı isteyen bu iç tesisatların döşenmesi için bu yoksul yurttaşlarımızı bu yetmiş bin Türk Lirası masrafı bir ay gibi kısa bir süre içinde yapmaya zorlamaktadır. Tabii bu mümkün değildir. Bu yörede ve bu evlerde oturan yurttaşlarımızın büyük bir kısmı ise maden, yani CMC eski işçisi idi. Bugün çoğu emekli veyahut çoğu da sosyal yardım alarak hayatlarını idame ettirmeye çalışan yurttaşlardır. Eğer Hükümet bu durumu bilmezse ben Hükümeti bu yörede bu yurttaşların ekonomik durumlarını da daha yakından incelemek ve ona göre alacağı kararlarda isabet kaydedebilmesi için gidip yerinde incelemeye çağırırım. Bu yetmiş bin Türk Liralık masrafın yapılması bugünkü aşamada Hükümet eğer yardım elini uzatmazsa büyük oranda gerçekleşemeyecektir. Bunu bırakıyoruz. Yani bizim tüzüklerimizde, Yasalarımızda bir yurttaş bir ev yapar veya bir yarım inşaat alır, iç tesisatını yapmakla yurttaş mükelleftir. Bunu hoşgör^üyle karşılayabiliriz, ama bunun ötesinde bir başka uygulama, bir başka emrivaki ile gene bu yurttaşlarımız karşı karşıya bırakılmaktadır. Üç-beş tanesi iç tesisatını tamamlayarak Elektrik İdaresine evine elektrik enerjisi bağlanması için müracaat etmiştir ve bu kez Hükümetimizin başka bir sürprizi ile karşı karşıya kalmışlardır. Kendilerinden eve elektrik bağlanması için ayrıca kırk bin Türk Lirası bir para talep edilmektedir. Bunun yanında bu elektrik enerjisinin bağlanabilmesi için bu yurttaşlarımızdan Devlet Emlâk Malzeme Dairesiyle kira mukavelesi, yani CMC Amerikan Şirketinin evlerinde oturan ve terini, kanını, canını bu madende çalışarak akıtan birçok yurttaşımızdan bu evlerde oturdukları için elektrik bağlanması bahane edilerek kira yapmaları için şantaj yapılmaktadır.

Değerli arkadaşlar; bu devlet ciddiyetiyle, Hükümet ciddiyetiyle bağdaşmayan bir olaydır. Kira meselesi ayrı bir sorundur, elektrik meselesi ayrı bir sorundur. Yani siz bir yurttaşın evine elektrik bağlayacaksınız Devlet olarak, Elektrik İdaresi olarak ve onu devlet ile veyahut bir başkasıyla kira mukavelesi yapmaya zorlayacaksınız. Bu mümkün değildir ve bu tutumu Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak tasvip etmiyoruz ve Hükümeti bu konuda bu yaratmış olduğu kaosu, yaratmış olduğu bu yurttaşlara yaratmış olduğu sorunları ve zorlukları ortadan kaldırmaya çağırıyoruz.

Biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak meseleyi şöyle görmekteyiz. Bir bölgenin yolu bozulabilir, bir bölgenin asfaltı bozulabilir, Devlet gider ve bu yörede asfaltı yapar, yolu yapar. Şoförü ve o yoldan geçen vatandaşı teker teker işte bu yoldan geçtiğin için bu kadar para ödeyeceksin diye bir zorlamada nasıl ki bulunamaz, bu bölgede 110 voltluk elektrik sistemini 240 volta çıkarırken kanımıza göre, düşüncemize göre Devlet bu evlerde oturan yurttaşları da kırk bin lira elektrik bağlantı ücreti gibi bir fahiş ücretle ve emrivaki ile karşı karşıya bırakamaz, bırakmaması gerekmektedir. Bizim düşünce ve anlayışımız budur.

Kısaca bu yurttaşların da ekonomik durumlarına bir değinmek isterim ve Hükümeti bu konuda daha ciddi, daha olumlu ve özellikle yılbaşının arifesinde binbir zorluk, binbir güçlükle yaşamlarını bu bölgede sürdürmeye çalışan birçoğu işsiz, birçoğu sosyal yardımla geçinen, birçoğu emekli maaşı ile, yani Sosyal Sigortadan aldığı emekli maaşı ile, birçoğu da mevsimlik işlerde çalışarak hayatlarını çok zor koşullara ilame ettirmeye çalışan bu vatandaşlarımızı karşı karşıya bıraktığı bu zorluk, bu emrivakilerden bir an önce geri çekilmeye, vatandaşlarımızla, bu bölgedeki yurttaşlarımızla diyalog kurarak, onların durumlarını dikkate alarak bu projenin gerçekleştirilmesinde devletin bütçeden bir ödenek ayrılmasını Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak talep etmekteyiz ve bu konuda Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak biz ilgili bakanlığın, yani Ticaret, Sanayi ve Enerji Bakanlığının Bütçesi Komitelerinde görüşülürken bu doğrultuda öneri yapacağız. Bu önerimizin makul ve olumlu bir öneri olduğunu, Hükümetin de eğer böyle bir düşünce içindeyse ve bu gündem dışı konuşmamızı yaparken eğer Hükümetimizin bu konulara yakınlık duyarsa, ilgi duyarsa biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak böyle bir projenin gerçekleştirilmesi için Bütçeden ödenek ayrılması için işbirliğine hazırız, yardımcı olmaya hazırız. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Civa. Buyurun Sayın Salih Coşar.

MİLLÎ EĞİTİM, GENÇLİK VE SPOR BAKANI SALİH COŞAR - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; saygıdeğer milletvekillerimiz-
zin toplum sorunlarına karşı duyarlılıklarını ve bu kürsüden konuları aktarmalarını memnuniyetle karşılıyoruz. Ancak bazı hallerdeki takdimle uygulanan taktiğin muteber olamayacağını da bu kürsüden ifade etmek isterim. Şöyle ki; bir bölgede bir olay var. Sayın Civa bu olayı incelememiştir. Hükümetin ilgilenip ilgilenmediği konusunda bilgi sahibi değildir. Evvelâ Hükümeti suçlamaktadır ama ondan sonra da biz böyle bir öneri yaparız, inanırız ki Hükümetimiz de bu öneriye iltifat edecektir şeklinde konuyu bağlar.

Efendim, olay şudur ve ilgi derecemiz de şöyledir; bilgi arz edelim. Bu bölgedeki maden evleri elektrik akımını Madenden tek hat olarak almaktadır, zamanında teşkilât bu şekilde yapılmıştır ve bugüne kadar da bu evlerde oturan elektrik enerjisini sadece aydınlanmak konusunda yeterli oluyor, kendilerinin de ifade ettiği gibi voltaj meselesidir, kullanmışlardır ve buna karşılık ücret de ödememektedirler. Vatandaşlarımız altı ay önce ilgili Bakanlığa bu evlerde asrın icabına uygun olarak buzdolabı ihtiyacı var, televizyon ihtiyacı var gibi gerekçeyle müracaat etmişlerdir ve elektrik akımının ayrı bir trafodan ve normal sistem içinde alma talebinde bulunmuşlardır. Bu konuyu Sayın Koreli de çok iyi bilenlerdendir ve ilgilendilerdendir. O dönemde Maliye Bakanlığı bu elektrik akımının bu evlere verilmesi için gerekli genel masrafı üstlenmiştir. Ve Elektrik İdaresine de bunu yaptırmıştır. Bunun için vatandaşın herhangi bir masraf veya ücret talebinde de bulunulmamıştır ve bulunulamaz. Bunu devlet yapmıştır. Ama bir vatandaşın kendi evinin iç tesisatını yapma başka bir olaydır. Bu iki konuyu öncelikle birbirine karıştırmamak durumundayız.

İç tesisatı yapma konusuna gelince; İç tesisatı yapma konusunda muhakkak ki sosyal yardım alan vatandaşlar vardır o bölgede, bunların bunu yapması bir sorundur. Gelir düzeyi düşük olan vatandaşlar vardır. Bunların yapması da sorun olabilir. Ama gelir düzeyi iyi olan ve kendi evinin iç tesisatını yapacak durumda olan vatandaşlar da vardır. Halen bu bölgede bizim tesbit ettiğimiz yüz yirmi sekiz ev vardır. Bu yüz yirmi sekiz evin sakinlerinin malî durumları Hükümetin verdiği talimatla Kaymakamlık tarafından

saptanmıştır. Bu yüz yirmi sekiz ev sahibinin dökümü ve durumları incelenerek konu Hükümetin bilgisine bu hafta sunulmak üzeredir. Hükümetimiz sosyal yardım alan vatandaşların tesisatlarını yapmak için gerekli olanağı yaratmak durumundadır ve yaratacaktır. Bunun yanında malzemesini alamayacak, gerçekten alamayacak vatandaşlara kredi yaratmak için bir çalışma içindedir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Hükümeti bağlıyorsunuz bu konuşmanızla.

SALİH COŞAR (Devamla) - Çalışma içindedir.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Gerçeği söylüyor.

SALİH COŞAR (Devamla) - Gerçeği söylüyorum, ezber konuşmuyorum burda senin konuştuğun gibi kusura bakma. Rakam vererek konuşuyorum.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Rakam vermedin dur bakalım.

SALİH COŞAR (Devamla) -Verdim, yüz yirmi sekiz ev vardır dedim. Devam ediyorum, bilgi veriyorum ve üçüncü bir uygulamayı arzedeyir. Eğitim Bakanlığı yeni bir yaklaşım içindedir. Biz teknik okullarımızın hayat içinde gönüllü ordu şeklinde sosyal yardıma ihtiyacı olan bazı bölgelerde topluma dönük, kişiye dönük değil, topluma dönük faaliyetlerde eğitim ordusu faaliyettedir. Bu yüz yirmi sekiz eve dün tarafımızdan tebliğ edilmiştir. Tebliğimiz de şu: Basına da bugün aktardık ve dedik ki malzemesi devlet tarafından veya şahıs tarafından sağlanan her evin iç tesisatı teknik okullarımızın öğretmen ve öğrencileri tarafından yapılacaktır. Bu gönüllü ordusu geçen hafta bu faaliyeti yapmıştır ve beş evi bitirmiştir. Rakam istiyorsunuz. Beş ev bitirilmiştir. Bugün yirmi dört evin malzemesinin hazır olduğu bize bildirilmiştir. Bu yirmi dört ev tarafımızdan yapılmak üzere başlanmıştır. Tekrar bu kürsüden sayın milletvekillerinin bilgisine getiriyorum, yüz yirmi sekiz evin işgücü, işçiliği, teknik okullar tarafından yapılacaktır. Arzederim, teşekkür ederim.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Kira konusu nasıldır Sayın Bakan?

SALİH COŞAR (Devamla) - Kira konusu ve diğer bütün konular döküm halinde ve vatandaşların durumu saptanarak Kaymakamlıkça Hükümetin bilgisine sunulmuştur, incelenmektedir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Coşar.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan; sataşma vardır, ezber konuşma dedi, lütfen.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - İçtüzüğü çiğnedik, o yetmezmiş gibi bir daha çiğneyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşmamız tamamlanmıştır.

MEHMET CİVA (Devamla) - Sataşma vardır, ona cevap vermek isterim lütfen. Söz hakkım vardır 39. maddeye göre.

FERDİ SABİT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz de sorunları çözün, bundan güzel iş mi olur.

ENVER EMİN (Devamla) - Teşekkür ederiz.

FERDİ SABİT (Devamla) - Mahkûm edin böylece bizi. Sorunları kaldırın orta yerden, biz de memnun olalım.

ENVER EMİN (Devamla) - Siz sırf politika yapacaksınız diye Meclisin zamanını boşa geçiriyoruz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Eğitim Bakanının konuşmasını büyük bir dikkatle izledim. Konuşması içinde bizim bu konuyu bilmeden ve incelemeden ezberle konuştuğumuzu iddia etti. Böyle bir ifadeyi Sayın Eğitim Bakanına yakıştıramam. Yani kendisi her konuşmasını bilerek, başkaları ise ezber veya incelemeden yapar diye bir kural yoktur. Sayın...

FERDİ SABİT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İade et kendine.

MEHMET CİVA (Devamla) - Hayır, ben kendisine konuşmasını iade etmiyorum, şunu vurgulamak istiyorum ki biz bu konuyu gerçekten çok yakından inceledik. Burada yirmi sayfalık notlar vardır. Teker teker kahvede ve evlerde yurttaşlarımızla yaptığımız toplantılarda bize kendi ağızlarından söylediği ifadeler vardır. ../791.

Yani inanıyorum ki sadece bu belge, bu konuyu bizim ne kadar çok yakından incelediğimizi anlatmaya ve isbat etmeye yeterlidir. Bir kez şunu belirtmek isterim ki Hükümet bu konuyla ilgilenirse ve Hükümet bu yurttaşlarımızın sorunlarına çözüm getirirse, biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bundan büyük bir memnuniyet duyarız ve büyük bir memnuniyet duyacağız. Zaten Eğitim Bakanı konuşmasını yaparken birtakım taahhütlerde bulunarak konuşma yapıyordu ve ben kendisine yerimden "Hükümeti bağlıyorsunuz" dedim. Bu söyledikleri eğer yapılmazsa bunun hesabını burdan sorarız. Eğer bu söyledikleri ve daha ötesi Hükümet tarafından yapılırsa tekrar ediyorum, Cumhuriyetçi Türk Partisi bundan büyük bir memnuniyet duyar. Biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bu meselede politik fırsatçılık yapmıyoruz sayın milletvekilleri. Biz bu sorunun çözümlenmesini istiyoruz. Gerçekten bu yurttaşların ızdırabı büyüktür, yani ifade edemeyeceğim kadar çok güç ekonomik koşullar içinde yaşamaktadırlar. Biz bu hissiyatı, yani bu yurttaşlarımızın bu hissiyatını ve bu durumlarını bu kürsüden yansıtmak istedik. Hükümetin ilgisini konuya davet etmek istedik ve Hükümet bu soruna çözüm bulursa biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bundan memnun oluruz ve iftihar ederiz, Hükümete de müteşekkir oluruz. Cumhuriyetçi Türk Partisi bu işten herhangi bir siyasi fırsat veya politik propaganda yapmak amacıyla değildir, bunun da bilinmesinde yarar gördüm, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Civa.

Sayın milletvekilleri; gündemimizin ikinci maddesi olan Komitelerden Gelen İşler kısmında görüşülmeye hazır bir konu olmadığından gündemimizin üçüncü maddesine geçiyoruz. Bu kısımda yalnızca bir yazılı soru yanıtı vardır.

III. SORULAR-YANITLAR:

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bizim de bir sözlü sorumuz olacak efendim.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sözlü sorumuz var efendim.

BAŞKAN - Sonunda vereceğim efendim. Yanıtı soru metniyle birlikte okur musunuz lütfen Sayın Cnsav.

KÂTİP - Yazılı sorular: Yok. Yazılı soruların yanıtları:

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Sarıca'nın İslâm Bankası çalışanlarının sorunları hakkında yazılı sorusuna yanıt.

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ LEFKOŞA
MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN SARICA'NIN;
"İSLAM BANKASI ÇALIŞANLARININ HAKLARI
HAKKINDA" YAZILI SORUSU

" Başbakan veya Çalışma Bakanı'nın aşağıdaki yazılı sorularımı yanıtlamalarını rica ederim.

1. Bilindiği üzere, İslâm Bankası çalışanları; sendikalaşabilmek, toplu sözleşme imzalamak, iş güvenliği başta olmak üzere 13. maaş, kıdem tazminatı ve ücret artışı sağlayabilmek için süresiz greve çıkmıştı.

Sözkonusu grev Hükümetin ve özellikle Çalışma Bakanlığının arabuluculuğu ile kaldırılmıştı.

Grevin kaldırılmasında Çalışma Bakanlığı grevin kaldırılmasından sonra işçi durdurulmayacağına dair işçilere veya, ilgili sendikaya güvence verdi mi?

2. Grevin kaldırılmasından sonra grevde aktif çalışan işçilere işveren tarafından direk veya indirek baskı yapıldı mı? Bu baskılar devam ediyor mu? Eğer 2 işçinin birbiri ile konuşması dahi suçmuş gibi gösteriliyorsa Çalışma Bakanlığı bu baskıların kaldırılması için ne gibi girişimlerde bulunmuştur?
3. Personelin bağlı buldukları sendikadan istifa etmeleri için işveren işçilere baskı yaptı mı? Bu baskılar neticesinde kaç işçi sendikastan istifa etti? Bunlar gerçekse Çalışma Bakanlığının sendikalaşma hakkının güvence altında olması kuralının çiğnenmesi karşısında ne yaptı? Ne yapmayı düşünüyor?
4. Sözkonusu işçilere Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Çalışma Bakanı sorunlarınız çözümlenecek, iş güvenliğiniz ve haklarınız toplu sözleşme ile güvence altına alınacak güvencelerini verdi. Bu üç makamın sözlerine rağmen Haziran ayından beri işçiler, toplu sözleşme hakkına niçin kavuşturulmadılar? Bunu sağlamak için Bakanlık ne gibi önlem düşünmektedir?"

CUMHURİYETÇİ TÜRK PARTİSİ LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HASAN SARICA'NIN "İSLAM BANKASI ÇALIŞANLARININ
HAKLARI HAKKINDA" YAZILI SORUSUNA YANITTIR.

1. 11 Haziran, 1985 tarihinde İslâm Bankası'nda başlayan grev, Bakanlığın arabuluculuğu ile halledilmiş ve grev nedeniyle personel durdurulamıyacağı, yeni personel alınamıyacağı ve toplu sözleşme görüşmelerinin bir ay zarfında tamamlanacağı garantisini ile, 1 Temmuz, 1985 günü ertelenmiştir.
2. Grevin kaldırılmasından sonra, grevde aktif çalışan işçilere işveren tarafından direk veya indirek baskı yapıldığı iki işçinin birbiri ile konuşmasının suç addedildiği hususunda Bakanlığımıza herhangi bir şikayet yapılmamıştır.
3. İslâm Bankası personeline, bağlı buldukları sendikadan istifa etmeleri için, işveren tarafından baskı yapıldığı ve işçilerden bu baskılar sonucu sendika'dan istifa edenlerin olduğu hususlarında Bakanlığımızca herhangi bir bilgi alınmamıştır.
Çalışma barışının korunması iş ihtilâflarının barışçı yollardan halli için Bakanlığımız faaliyette bulunmaktadır.
Yasalara aykırı hareket edenler aleyhine Bakanlığımızca yasal işleme gidilmektedir.
4. K.T.Banka, Ticaret ve Büro Müstahdemleri Sendikası (Bank-Sen) ile Kıbrıs Faysal İslâm Bankası Ltd. arasında bağitlanan I. Dönem toplu iş sözleşmesi 7 Kasım , 1985 tarihinde imza edilmiştir.

Yüce Meclis Üyelerinin bilgisine saygı ile arz olunur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ünsav. Sayın milletvekilleri; sözlü sorusu olan var mıdır? Buyurun Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aşağıdaki sözlü sorunun Sayın Başbakan veya ilgili bakan tarafından yanıtlanmasını rica ederim.

Bu yıl seradomates fidelerinde ürünü büyük ölçüde tehdit eden bir virüsün yol açtığı yaygın bir tahribat söz konusudur. Yerinde yaptığımız inceleme sonucunda, üreticiler söz konusu virüsün küçük bir beyaz sinekten yayıldığını söylüyorlar. (Latince adını bilmediğimiz için ancak böyle söyleyebiliyoruz.) Bazıları da topraktan yayıldığı kanısındadır.

1. Bu tahribata yol açan virüsün kimliği ve özellikleri saptandı mı?

2. Saptanmışsa üreticilere gereken bilginin verilmesi ve alınacak önlemlerin anlatılması için ne gibi hazırlıklar var?

3. Kimi seralarda %60'ın üzerine çıkan bu tahribatin tazmini düşünülüyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât. Bu soruya cevap verilecek mi? Buyurun Sayın Nazif Dorman.

TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI NAZİF DÖRMAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dün de tesadüf bütçe görüşmelerimizde aynı soruya muhatap olmuştuk. Durum şu şekildedir. Beyaz sinek hakikaten domates ürününe büyük zarar veren bir zararlı. Bunun tesbiti yapıldı. Ancak, bahsedilen zararlının ve hastalığın imhası için bugün Devletimizin elinde laboratuvar ve diğer çalışmalar neticelenene kadar herhangi bir tedbir, yahut ilâç imkânı veyahut üreticilere verilecek bir talimat konusunda sıkıntılarımız mevcuttur. Bütün yapabildiğimiz, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Enstitülerinin ve Tarım Bakanlığının halen uygulayabildiği mücadele araçları ve ilâçları konusunda üreticilerimize gerekli bilgiyi aktarmak şeklindedir. Bunu yapıyoruz. Üreticilere de aktardık. Ancak, Ege ve Ankara Üniversiteleriyle bu konuda müşterek bir çalışma yürütüyoruz.

Tabii teşhisi kesin yapıldıktan sonra bu zararlıya karşı daha etkin bir mücadele yapılabilecektir. Keyfiyet bu şekildedir. Yüce Kurulun bilgisine arz ediyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Borman.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sözlü sorunun yanıtına yanıt bir iki kelime söyleyim.

BAŞKAN - Buyurun.

NACİ T. USA (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu beyaz sinekten yayılan virütik bitki hastalığının sera ürünlerinde domates ve fidelerinde yarattığı tahribatın toplam ekonomik boyutu kısa bir süre sonra meydana çıkacaktır. Hiç de küçümsenmeyecek rakamlarla karşı karşıya kalacağımız ve bu alana bu sezon için yatırım yapan üreticilerimiz büyük zararlar ile karşı karşıya kalacağı bir gerçektir. Tarım Bakanlığının bu hastalığın teşhisi için Türkiye Üniversitelerine ve ziraat enstitülerine başvurusunu takdirle karşılamaktayız. Umit ederiz ki sonuç erken bir zamanda alınır ve geleceğe dönük olarak bu virütik bitki hastalığının ortadan kaldırılması için gerekli önlemler de birlikte getirilir. Ancak bu yıl Hükümetin de çaresizlik içinde olduğu ve daha önce teşhiste geç kaldığı, ya da olanakları nedeniyle elinden gelmeyerek geç kaldığı bu hastalık nedeniyle, üreticilerin uğradığı zararın tazmini konusunda neler düşündüklerini de sorumuz içinde sormuştuk. Bu hususa Sayın Tarım Bakanından bir cevap almış değiliz. Bunu dikkate getirmek istedim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fadıl Çağda.

FADIL ÇAĞDA (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aşağıdaki sözlü soruların Başbakan veya ilgili bakan tarafından yanıtlanmasını rica ediyoruz.

Soru 1. Akçiçek Tavuk Çiftliğinde çalışan işçilerin ek mesai ücretleri ödenmediği doğru mudur?

Soru 2. Doğru ise ek mesai ücreti ödenmeyen işçi sayısı nedir? Ödenmeyen toplam tutar ne kadardır?

Soru 3. Ödenmeyen ek mesai ücretleri ne zaman ödenecektir? Teşekkürler.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Fadil Çağda.

TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Gelecek hafta efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Nazif Borman. Bu soruya yazılı olarak önümüzdeki hafta yanıt verilecektir. Başka sorusu olan var mıdır? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; bugünkü gündemimiz böylece tamamlanmıştır. Gelecek birleşim 21.11.85 tarihinde Perşembe günü saat 10.00'da yapılacaktır.

- GÜNDEM: 1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları.
II. Komitelerden Gelen İşler.
1. Ek Bütçe.
2. İçtüzük Taslağı.
III. Sorular ve Yanıtlar

Birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

(Kapanış saati: 11.15)

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ

15'inci Birleşim
14 Kasım 1985
Perşembe

Saat: 10.00

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
- II. Komitelerden Gelen İşler.
- III. Sorular ve Yanıtlar.